

Jordtegn - Projektbeskrivelse

- 1) Introduktion
- 2) Baggrund
- 3) Jordtegn
- 4) Program
- 5) Deltagere
- 6) Deltagere og samarbejdspartnere

Introduktion

Kunst har altid haft et natursyn indbygget, hvad enten det var som et selvblik på mennesket eller en afbildning af naturen. Men det er faktisk først med visse spor i kunsten efter 1960'erne, at naturen bliver gjort til et selvstændigt tema. I dag udgør kunst, der arbejder med naturen som tema, en meget stor del af samtidskunsten, dels fordi klimakrise har sat naturen på dagsordenen, men også fordi det er naturvidenskab eller environmental humanities og Eco Art, som præsenterer de mest relevante og perspektiverende indsigter, hvis vi skal vide noget om os selv som mennesker.

Baggrund

Kunstprojektet Jordtegn er et udstillings og bogprojekt, der arbejder kunstnerisk med den seneste forskning inden for naturvidenskab. Det handler om, at planter kommunikerer, at de er i stand til at sanse og udtrykke sig, og at de besidder en slags bevidsthed. Det gælder særligt for den type svampe, der befinder sig i skovbunden, og som udgør et biologisk netværk. Disse svampe er i stand til at forstå, på tværs af arter, om nogle af skovens planter har et ekstra behov for næring, hvis de f.eks. er syge. Svampe distribuerer så ekstra næring til de pågældende planter.

At planter er i stand til at kommunikere og drage omsorg for hinanden, ændrer grundlæggende ved vores naturopfattelse. Vi har altid opfattet og behandlet naturen som et objekt, men netop fordi den besidder en slags ånd, bliver den også til et subjekt. Det ligger fint i forlængelse af anden forskning, der viser, at hvaler og delfiner har et mere kompliceret

limbisk hjernesystem end os mennesker, og af samme årsag derfor også besidder mere komplekse kærlighedsfølelser, hvilket vi altid har opfattet som en specifik egenskab for homo sapiens. Samtidig anerkender videnskaben nu også, at blæksprutter og vise typer af skaldyr sanser og er i stand til at føle lidelse og smerte. Inden for samfundsvidenskab begynder man at tale om, at dyr og planter skal tildeles visse rettigheder og at naturen, der er afledt af det amerikanske homocide (mord), skal anerkendes som et juridisk begreb, hvilket altså vil give naturen delvis status som subjekt.

På mange måder er anerkendelsen af, at naturen besidder ånd, ikke noget nyt. Det bliver bekræftet i myter og fortællinger. Det, som er et nyt og vigtigt skridt, er, at videnskaben nu faktisk har fået instrumenter og metoder til at anerkende det, og samtidig nedbryder nogle af sine egne dogmer, som åbner for en mere holistisk verdensforståelse. Dermed lægger moderne videnskab til den kulturhistoriske bevægelse, hvor mennesket i den tidlige kristendom opfattede sig selv som universets centrum til nu at forstå sig selv som en brik i et større spil, hvor vi selvfølgelig er privilegerede ved vores evne til at bearbejde naturen og skabe viden i stor skala, men samtidig også bare er en del af et større økologisk samfund, hvor vi er lige så sårbar, som den natur vi udnytter for at sikre vores overlevelse.

Sostrup Slotshave

Jordtegn

Det er netop, når vi begynder at forstå disse videnskabelige landvindinger i et større perspektiv, at det bliver tydeligt, hvor kompleks naturen er. Det, at planter kan kommunikere, viser, at der findes parallelle verdener med parallelle bevidstheder for fødderne af os. Svampenes organiske netværk er også en slags velfærdsstat, der beskytter de svageste. Ved at oversætte naturens egenskaber til de institutioner og funktioner vi besidder som mennesker, bliver naturens kompleksitet formidlet. Jordtegn handler om det, semiotikken kalder asemisk skrift, som er en række af tegn, vi kan genkende som et system, uden at vi kender dets indhold. Men det er ikke forvrængede tegn eller løsrevne lyde. Det er distribution af mening som en abstrakt ide om skrift baseret på et system af udtryk. Et parallelt sprog i en parallel verden.

Vi ønsker med denne udstilling at blotlægge naturens stemmer, at udforske hvordan naturens skrift helt konkret kan se ud. Vi har inviteret 15 kunstnere, som hver især har fået til opgave at præsentere deres bud på, hvordan de forestiller sig naturens sprog. Projektet skal foregå fire forskellige steder i Region Midtjylland. Kunstudstillingen er udendørs, i området omkring Sostrup Slot med start den 2. september 2022 og med en indendørs satellit på Museum Østjylland i Grenaa i deres store udstilling om Djurslands jorde. Værkerne og teksterne bliver også dokumenteret på store plancher, der vil indgå som en del af det kunstneriske program på Den grænseløse festival i Mols Bjerge i august 2023, en udstilling vi står for med udgangspunkt i deres værker. Bogudgivelsen skal lanceres på KH7artspace i november 2022 sammen med en udstilling, der også tager udgangspunkt i værkbidragene til Sostrup Slot, Museum Østjylland og bogudgivelsen. Som optakt arrangerer vi et inspirationsseminar, hvor forskere og filosoffer fortæller om den nyeste forskning i naturens sprog og de perspektiver, der er indbygget.

KH7artspace

Program

1) Projektet åbner med et lukket seminar for de deltagende kunstnere med forskere inden for naturvidenskab, sprogvidenskab og environmental humanities, som skal præsentere den seneste forskning i naturen og dens evne til at kommunikere. Seminaret er planlagt til at blive afholdt i februar 2022. Det er et inspirationsseminar, hvor kunstnerne har mulighed for at gå i dialog med forskerne og eventuel indgå et samarbejde, hvis kunstnerne mener det er relevant for deres projekt.

Et udvalgt indhold af seminaret skal også indgå både i dokumentationen af udstillingen på Den grænseløse festival, samt i både kunstbogen og undervisningsbogen. Formålet er at fortælle om baggrunden for udstillingen og inspirere publikum og læserne til selv at researche videre på emnet.

2) Hovedudstillingen åbner derefter i haven på Sostrup Slot i Gjerrild, Norddjurs i september 2022, samt med en satellitudstilling på Museum Østjylland i Grenaa. Sostrup Slot har en smuk have, der omgiver voldgraven, hvor kunstnerne værker vil blive udstillet udendørs. Samtidig vil der, i en af de længer, som er en del af slottets staldkompleks, blive udstillet dokumentation af baggrundsmateriale, og der vil også være adgang til optagelser af de oplæg, som forskerne har givet på inspirationsseminaret. Sostrup slot ligger omgivet af skov, og derfor er det også en vigtig placering, foruden at slottet er etableret som kulturcentrum på Norddjurs. Udstillingen

Museum Østjylland i Grenaa

gen vil derfor også trække på slottets almindelige publikum.

3) Derefter følger bogudgivelsen og en udstilling på KH7 i Aarhus, som er et udstillingssted og atelierfællesskab. Indholdet af bogen er baseret på bidragene til hovedudstillingen. Desuden vil der være oversatte artikler, samt forord/efterord af kuratorerne Tanja, Kamilla og Henrik. Bogudgivelsen er tænkt både som dokumentation af værkerne, og samtidig formidling af den naturvidenskabelige baggrund for projektet, udover at den vil være en slags værk eller kunstobjekt i sig selv, da den er tænkt som en udgivelse, der også udfordrer det normale bogformat.

4) På musik, kunst og vidensfestivalen Den grænseløse festival i Mols Bjerge vil der være en udstilling af dokumentation af udstillingen på store plancher, som vil blive - forestiller vi os, sat op i samme formation som Stonehenge. Den grænseløse festival er en relativ ny, men veletableret festival, der arbejder med naturtemaer, hvorfor det også er oplagt at inddrage festivalen, der ligesom de øvrige venues er i Region Midtjylland.

5) Som afslutning på projektet, skal hver kunstnere formulere en opgave, der skal indgå i det skolemateriale, som vil blive udarbejdet. Kreative øvelser fylder mere og mere skolernes undervisning. Netop ved at bruge de deltagende kunstnere til at udforme denne del af projektet, kan vi sikre den bedste facilitering af kreative processer som passer til emnet.

Deltagere og samarbejdspartnere

De deltagende samarbejdspartnere i projektet er alle professionelle og veletablerede kulturinstitutioner, og alle deltagere er professionelle kunstnere og kuratorer, som har anerkendt praksis. Alle er også tidligere støttet af de store fonde, hvilket vil sige Statens Kunstfond, Bikubenfonden, Ny Carlsbergfonden, Nordisk kulturfond m.fl., hvilket garanterer en professionel tilgang på et højt niveau. Samarbejdspartnerne er også etablerede og anerkendte institutioner.

Vi er stadig i proces med at få tilsagn fra de deltagende kunstnere, men med dem som har svaret positivt, og dem vi endnu venter svar fra, ser listen over deltagende kunstnere sådan ud:

Angela Rawlings
Annika Lundgren
Caroline Bergvall
Cia Rinne
C.Y. Frostholt
Frans Jacobi Hannah
Toticki Anbert
Hartmut Stockter
Henrik Majlund Toft
Jens Settergren
Kamilla Jørgensen
Karin Lind
Lea Porsager
Tanja Nellesmann Kruse

